

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРШЕННЯ

Соціальне страхування є важливою складовою соціального захисту населення. Низький рівень соціальної захищеності населення України є вкрай актуальною проблемою сьогодення, що створює передумови для пошуків нових напрямів реформування та модернізації соціального страхування.

Відповідно до вітчизняного законодавства до страхових випадків, з настанням яких надається матеріальне забезпечення та соціальні послуги належить: тимчасова непрацездатність, вагітність та пологи, інвалідність, хвороба, досягнення пенсійного віку, смерть годувальника, безробіття, нещасний випадок на виробництві, професійне захворювання та ін.

Сьогодні системою соціального захисту охоплено близько 14,5 млн. громадян похилого віку (із них 2 млн. інвалідів), 115 тис. дітей-інвалідів, 3 млн. тих, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, 3 млн. службовців різних категорій (значною мірою і члени їхніх сімей). Це працівники правоохоронних, митних, податкових органів, санепідеміологічних служб, депутати різних рівнів, військовослужбовці тощо.

В Україні, в цілому, спостерігається щорічне зростання державних видатків на надання соціальної допомоги населенню. Поряд із цим, у 2019 році передбачено суттєве скорочення видатків на надання субсидій малозабезпеченим верствам населення.

До факторів, які перешкоджають формуванню сучасної системи соціального страхування населення в Україні належать: нестійкість економічної та політичної систем; деформація, розбалансованість і поляризація соціальної структури; демографічна криза; проблеми зовнішньої трудової міграції; регіональні диспропорції соціального розвитку.

Таким чином, формування сучасної системи соціального захисту – завдання комплексне. Необхідно сформувати такі правові, організаційні та фінансові механізми, які б забезпечували реалізацію основних принципів соціального страхування. Вдосконалення нормативної бази створюватиме сприятливі умови для взаємодії соціального страхування із трудовим, фінансовим та адміністративним правом, а також ліквідує законодавчі протиріччя між ними [3].

На наш погляд, основним у реформуванні соціального страхування має бути:

- оновлення та удосконалення діючого страхового механізму;
- розширення сфери страхових ризиків;
- обґрунтування оптимальної частки ВВП, яка використовується на фінансування окремих видів соціального страхування і всієї системи соціального забезпечення;
- запровадження дієвого контролю за витрачанням фінансових ресурсів соціальних фондів, не допускаючи випадків нецільового використання коштів;
- надання державним і комунальним медичним закладам, які нині є бюджетними установами з обмеженими правами, статусу повноцінних суб'єктів господарської діяльності;
- стимулювання зацікавленості роботодавців у створенні нових робочих місць;
- створення сприятливих умов для розвитку добровільного страхування, у т. ч. на комерційних засадах.

Підводячи підсумки даного дослідження можна зробити висновок, що на даний момент у системі соціального страхування України присутні проблеми, які потребують вирішення. Вважаємо, якщо реалізувати вище перелічені напрями модернізації, то вони сприятимуть перетворенню соціального страхування в один із важливих механізмів розвитку і регулювання соціальних процесів, а також зможуть забезпечити соціальний захист наших громадян і зменшать навантаження на постійно збиткову соціальну сферу. Запропоновані заходи дадуть можливість системі загальнообов'язкового державного соціального страхування в державі набути більш керованої і чіткої побудови.

Література:

- Березіна С. Сучасні тенденції в реформуванні системи соціального страхування України. *Вісник Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. Серія Економіка*. №3 (168). 2015. С. 16.
- Мних М. В. Страхування та його роль у забезпеченні соціального захисту населення. *Фінанси України*. №6. 2007. С. 39–45.
- Проблеми соціального страхування та напрями його модернізації в Україні. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/25373/1/stattya_Petrushka_Shuliuk_2017.PDF. (дата звернення: 25.03.2019 р.).
- Соціальне страхування. URL: http://bookwu.net/book_socialne-strahuvannya_1064/. (дата звернення: 25.03.2019 р.).